

“De cijfers achter het stikstofdecreet zijn correct, wat de boeren ook mogen beweren”

Niemand ontkent dat het stikstofbeleid de landbouw voor een zware opgave stelt. Maar dat afwentelen op zogenaamd “corrupte” cijfers en wetenschap achter dat beleid, brengt oplossingen niet dichterbij, zeggen Ivo Palmers (departement Omgeving), Inge Neven (VITO) en Bernard De Potter (VMM) in een opiniestuk, dat eerder in De Standaard verscheen.

14 MAART 2024 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 MAART 2024 10:36

Lees meer over:
stikstof

Het Vlaamse stikstofbeleid is nieuw, complex en ingrijpend. Het heeft een impact op alle sectoren die stikstof in de lucht uitstoten: industrie, verkeer, landbouw. Over de beleidskeuzes is grondig maatschappelijk debat gevoerd. De Vlaamse regering is in haar besluitvorming niet over een nacht ijs gegaan. Vanuit al onze Vlaamse (kennis)instellingen hebben we het beleid gegevens, analyses en mogelijke oplossingen aangereikt. In nauwe samenwerking met binnen- en buitenlandse academici, met juristen en met buitenlandse experts. Altijd kritisch, met veel aandacht voor wetenschappelijke kwaliteit, en met een statistisch correcte omgang met onzekerheden.

En toch. Toch voeren protesterende landbouwers in hun verzet tegen het stikstofdecreet keer op keer aan dat de stikstofbijdrage van hun sector – de Vlaamse veehouderij – zwaar wordt overschat. Ze gebruiken altijd dezelfde argumenten: de Vlaamse overheid zou de emissie van ammoniak door de industrie en andere bronnen bewust minimaliseren, ze zou de stikstofuitstoot van 6,9 miljoen Vlamingen niet meetellen en de gebruikte rekenmodellen zouden te onnauwkeurig zijn om beleid mee te voeren.

Voor een goed begrip: de stikstofproblematiek gaat over de uitstoot (naar de lucht) en de neerslag van ammoniak (NH_3) en stikstofoxiden (NO_x).

Stikstofoxiden zijn in hoofdzaak afkomstig van verbrandingsprocessen, met transport en industriële installaties als belangrijkste bronnen. De veehouderij, met inbegrip van het gebruik en de verwerking van dierlijke mest, is met voorsprong de belangrijkste bron van ammoniakuitstoot in Vlaanderen. Andere vormen van stikstof, zoals lachgas (klimaat) en nitraat (waterverontreiniging), maken geen deel uit van het stikstofbeleid.

De Vlaamse Milieumaatschappij inventariseert jaarlijks alle emissies van luchtverontreinigende stoffen in Vlaanderen. Ze doet dat voor alle sectoren en activiteiten op basis van internationale richtlijnen. De basiscijfers zijn afkomstig van meetnetten, van rapporteringen door bedrijven en van modelberekeningen. De rekenmodellen worden permanent geëvalueerd en regelmatig geactualiseerd. De emissie-inventaris wordt jaarlijks op kwaliteit en volledigheid doorgelicht door een internationaal team van experts.

Geavanceerde modellen

De landbouwsector staat wel degelijk in voor zo’n 95 procent van de totale ammoniakuitstoot in Vlaanderen. Die bijdrage ligt in lijn met de situatie die andere Europese landen rapporteren en wordt ten overvloede bevestigd in de wetenschappelijke literatuur. Sinds 2015 is de uitstoot van NO_x in Vlaanderen met 33 procent verminderd, die van ammoniak met 5 procent. De stikstofemissie van alle activiteiten in het Antwerpse havengebied is in

diezelfde periode gedaald met 21 procent, die van de volledige land- en tuinbouw in Vlaanderen met 5,2 procent. Afvoer, zuivering en lozing van sanitair afvalwater zijn in Vlaanderen geen noemenswaardig oorzaak van ammoniak- of NOx-uitstoot.

De beste manier om stikstofdepositie te onderzoeken, is via atmosferische dispersie- en depositiemodellen. Dat is ook in andere landen de gangbare praktijk. De modellen die onze instellingen inzetten, zijn erg geavanceerd. Ze worden jaarlijks getoetst aan effectieve metingen en bijgesteld waar nodig. De modellen voldoen aan de kwaliteitsvereisten van de Europese Commissie. Ze hanteren de best beschikbare informatie, gebaseerd op de nieuwste wetenschappelijke inzichten.

“ Het gebruik van wetenschappelijke modellen gaat altijd gepaard met onzekerheden, maar ze blijven hun voorspellende waarde behouden

Het gebruik van wetenschappelijke modellen gaat altijd gepaard met onzekerheden, maar dat betekent niet dat die modellen niet ingezet kunnen worden bij wetenschappelijke analyse en beleidsondersteuning. Ze blijven – indien gevalideerd en binnen hun toepassingsgebied – hun voorspellende waarde behouden.

Ze laten toe om de impact van een ruime waaier aan emissiebronnen onderling te vergelijken. Onzekerheden werken bovendien in twee richtingen. We hanteren statistische technieken om zowel met over- als onderschattingen om te gaan.

Zware opgave

Onze wetenschappers hebben de kritiek op cijfers en modellen al ten overvloede kritisch onderzocht en beantwoord. Dat gebeurde bij de verwerking van alle inspraakreacties bij het openbaar onderzoek naar de stikstofaanpak, tijdens hoorzittingen in het Vlaams parlement en in wetenschappelijke publicaties. Op initiatief van de Koninklijke Vlaamse Academie (KVAB) hebben onlangs ook buitenlandse experts de Vlaamse stikstofaanpak doorgelicht. Zij concludeerden dat de cijferbasis, het gebruik van rekenmodellen en de wetenschappelijke systematiek toereikend zijn. Kortom, het wetenschappelijke fundament van het stikstofbeleid is robuust en deugt.

Niemand ontkent dat het stikstofbeleid de Vlaamse landbouw voor een zware opgave stelt om zijn impact op de omgeving terug te dringen. Maar dat proberen af te wentelen op zogenaamd “corrupte” cijfers en wetenschap achter dat beleid, brengt oplossingen niet dichterbij. Onze instellingen zijn net uitgelezen partners om vanuit kennis, wetenschappelijke integriteit en innovatie de toekomst van de landbouw mee vorm te geven.

Met dit opiniestuk, dat eerder in De Standaard verscheen, willen de auteurs een bijdrage leveren aan het maatschappelijk debat. De auteurs schrijven in eigen naam en zijn verantwoordelijk voor de inhoud van de tekst.

De auteurs

Ivo Palmers, Inge Neven, Bernard De Potter zijn respectievelijk waarnemend secretaris-generaal Departement Omgeving, ceo Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO), administrateur-generaal Vlaamse Milieumaatschappij (VMM).

VILT vzw

Koning Albert II Laan 35
1000 Brussel
Belgium

Contact

T • 0473 59 41 39
M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>
screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>
screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

